

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 18 lutego 2021 r.

BADK.DPK.133.206.2020 MK

P10-120/20	Data wpływu petycji 28 listopada 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 17 lutego 2021 r.

ZWIĄZKI ZAWODOWE

TEMAT

**REALIZACJA POSIEDZEŃ ORGANIZACJI ZWIĄZKOWYCH
W CZASIE EPIDEMII LUB STANU ZAGROŻENIA EPIDEMICZNEGO
ZA POMOCĄ KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, celem wprowadzenia możliwości realizacji posiedzeń organizacji związkowych przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji proponuje, aby władze związkowe w czasie stanu zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii były uprawnione do prowadzenia posiedzeń oraz realizacji głosowań na posiedzeniach i poza nimi przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. W tym celu wnosi o dodanie do ustawy przepisu w brzmieniu:

”1. Jeżeli członkowie władzy związku zawodowego wyrazili na to zgodę w formie dokumentowej, głosowanie poza posiedzeniami władz związku zawodowego może odbywać się z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

2. Możliwość udziału w posiedzeniu władz związku zawodowego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej jest wskazana w zawiadomieniu o tym zebraniu, zawierającym dokładny opis sposobu uczestnictwa i wykonywania prawa głosu.

3. Wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej w głosowaniach na posiedzeniach władzy związku zawodowego odbywa się przy zapewnieniu, co najmniej:

- 1) transmisji obrad posiedzenia w czasie rzeczywistym;
- 2) dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której członek władzy związku zawodowego może wypowiadać się w toku obrad;
- 3) wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu przed lub w toku posiedzenia.

4. Wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej w głosowaniach na oraz poza posiedzeniami władz związku zawodowego, może podlegać odmiennym uregulowaniom w tym ograniczeniom w statucie związku zawodowego. Statut związku zawodowego, może też wprost wyłączyć możliwość stosowania powyższych przepisów w związku zawodowym.

5. Rozwiązania, o których mowa w ust. 1-4, stosuje się w przypadku wprowadzenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284, 322, 374 i 567).

6. Jeżeli kadencja władz związku zawodowego, upływa w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, o których mowa w ustawie o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, lub do 30 dni po odwołaniu danego stanu, podlega ona przedłużeniu do czasu wyboru władz związku zawodowego na nową kadencję, jednak nie dłużej niż do 60 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.”

Wnoszący petycję, w uzasadnieniu podkreślił, że utrzymywanie kontaktów z członkami organizacji związkowej stanowi bardzo ważny element działalności statutowej organizacji związkowej, który w czasie epidemii nie może być spełniony.

Autor petycji wnosi też o przeniesienie do ustawy o związkach zawodowych rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (art. 10 ust. 1a-1d), wprowadzonych Tarczą Antykryzysową 2.0 i obowiązujących od dnia 18 kwietnia 2020 r.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263 ze zm.) w art. 13 stanowi, że statut związku zawodowego określa w szczególności:

- 1) nazwę związku;
- 2) siedzibę związku;
- 3) terytorialny i podmiotowy zakres działania;
- 4) cele i zadania związku oraz sposoby i formy ich realizacji;
- 5) zasady nabywania i utraty członkostwa;
- 6) prawa i obowiązki członków;
- 7) strukturę organizacyjną związku ze wskazaniem, które z jednostek organizacyjnych związku mają osobowość prawną;
- 8) sposób reprezentowania związku oraz osoby upoważnione do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu związku;
- 9) organy związku, tryb ich wyboru i odwołania, zakres kompetencji i okres kadencji;
- 10) źródła finansowania działalności i sposób ustanawiania składek członkowskich;
- 11) zasady uchwalania i zmian statutu;
- 12) sposób rozwiązania związku i likwidacji jego majątku.

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261) w art. 10 ust. 1 wskazuje, że statut stowarzyszenia określa w szczególności:

- 1) nazwę stowarzyszenia, odróżniającą je od innych stowarzyszeń, organizacji i instytucji;

- 2) teren działania i siedzibę stowarzyszenia;
- 3) cele i sposoby ich realizacji;
- 4) sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków;
- 5) władze stowarzyszenia, tryb ich wyboru, uzupełniania składu oraz kompetencje;
- 5a) możliwość otrzymywania przez członków zarządu wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją;
- 6) sposób reprezentowania stowarzyszenia, przy zaciąganiu zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności uchwał władz stowarzyszenia;
- 7) sposób uzyskiwania środków finansowych i ustanawiania składek członkowskich;
- 8) zasady dokonywania zmian statutu;
- 9) sposób rozwiązywania się stowarzyszenia.

Ustawodawca w art. 10 ust. 1a-1f wprowadził rozwiązania umożliwiające władzom stowarzyszenia zdalne obradowanie, a także przedłużenie kadencji władz, gdy upływa ona w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, w tym:

– głosowanie poza posiedzeniami władz stowarzyszenia może odbywać się z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, jeżeli członkowie władzy stowarzyszenia wyrazili na to zgodę w formie dokumentowej (art. 10 ust. 1a);

– możliwość udziału w posiedzeniu władz stowarzyszenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej jest wskazana w zawiadomieniu o tym zebraniu, z dokładnym opisem sposobu uczestnictwa i wykonywania prawa głosu (art. 10 ust. 1b);

– głosowania na posiedzeniach władzy stowarzyszenia z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej mogą odbywać się z zapewnieniem co najmniej (art. 10 ust. 1c):

- 1) transmisji obrad posiedzenia w czasie rzeczywistym;
- 2) dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której członek władzy stowarzyszenia może wypowiadać się w toku obrad;
- 3) wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu przed lub w toku posiedzenia.

Wykorzystanie komunikacji elektronicznej w głosowaniach na posiedzeniach władz stowarzyszenia oraz poza nimi może podlegać odmiennym uregulowaniom, w tym ograniczeniom lub wyłączeniom w statucie danego stowarzyszenia (art. 10 ust. 1d).

Rozwiązania określone w ust. 1a-1d stosuje się w przypadku wprowadzenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii (art. 10 ust. 1e).

W sytuacji, gdy kadencja władz stowarzyszenia upływa w okresie obowiązywania

stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii lub do 30 dni po odwołaniu danego stanu, podlega ona przedłużeniu do czasu wyboru władz stowarzyszenia na nową kadencję, jednak nie dłużej niż do 60 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii (art. 10 ust. 1f).

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.) w art. 77² stanowi, że do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Ustawa z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw znowelizowała przepisy ustawy – Prawo o adwokaturze oraz ustawy o komornikach sądowych, umożliwiając odbywanie zdalnych zgromadzeń adwokatów i komorników oraz przeprowadzanie wyborów przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, bez konieczności fizycznej obecności uprawnionych.

Ustawodawca dopuścił, by kolegalne organy samorządów zawodowych, ich organy wykonawcze i inne organy wewnętrzne mogły podejmować uchwały przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość lub w trybie obiegowym.

Zgodnie z nowymi przepisami, w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, do kompetencji Naczelnej Rady Adwokackiej należy określenie sposobu działania zgromadzeń izb adwokackich i Krajowego Zjazdu Adwokatury, a także sposobu przeprowadzenia w tym okresie wyborów organów samorządu adwokackiego oraz wyboru osób pełniących funkcję w tych organach lub w samorządzie adwokackim. Z kolei, do zadań Krajowej Rady Komorniczej należy określenie sposobu odbywania posiedzeń komorników oraz przeprowadzania wyborów.

INFORMACJE DODATKOWE:

Nowe przepisy o organizacji posiedzeń organów stowarzyszeń w czasie stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii, zostały wprowadzone ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Tarcza Antykryzysowa 2.0).

Ustawodawca dopuścił możliwość przeprowadzania walnych zebrań członków stowarzyszeń (lub delegatów) przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, bez konieczności uzyskiwania zgody delegatów. Warunkiem jest doręczenie członkom

zaproszenia, które zawiera dokładny sposób uczestnictwa i wykonywania prawa głosu.

Ustawa stanowi, że dla przeprowadzenia głosowania poza posiedzeniem niezbędne jest uzyskanie zgody członków władz stowarzyszenia w formie dokumentowej (np. wysłanie e-maila, SMS-a).

Głosowanie na posiedzeniach jest możliwe, gdy zapewnione zostaną odpowiednie warunki techniczne uczestnictwa: transmisja obrad w czasie rzeczywistym, dwustronna komunikacja w czasie której członek stowarzyszenia może w trakcie obrad wypowiadać się, możliwość wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu.

Korzystanie ze środków komunikacji elektronicznej w głosowaniach na posiedzeniach władz stowarzyszenia oraz poza nimi, może podlegać odmiennym uregulowaniom w statucie stowarzyszenia. Statut może też wprost wyłączyć możliwość stosowania powyższych przepisów w stowarzyszeniu.

W sytuacji, gdy kadencja władz stowarzyszenia upływa w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii lub do 30 dni po odwołaniu danego stanu, podlega ona przedłużeniu do czasu wyboru władz stowarzyszenia na nową kadencję, jednak nie dłużej niż do 60 dni od dnia odwołania stanu.

OPRACOWAŁA

Marzena Krysiak

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz